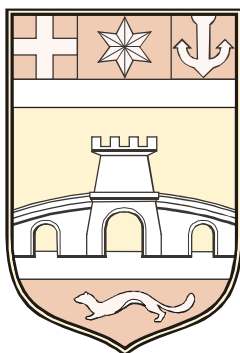

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O OSTVARIVANJU
USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA
NACIONALNIH MANJINA NA
PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremljen u

- *Tajništvu Osječko-baranjske županije*
- *Upravnom odjelu za društvene
djelatnosti Osječko-baranjske županije*
- *Službi za javne financije Osječko-
baranjske županije*

Osijek, listopada 2006.

INFORMACIJA O OSTVARIVANJU USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

1. Uvod

Ustav Republike Hrvatske propisuje da "svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama." Ustavom se posebice jamči ravnopravnost pripadnicima svih nacionalnih manjina, sloboda izražavanja nacionalne pripadnosti, slobodno služenje svojim jezikom i pismom i kulturna autonomija.

Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s prihvaćenim međunarodnim standardima i oživotvorenje citiranih odredaba Ustava Republike Hrvatske o pravima nacionalnih manjina rezultiralo je donošenjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u prosincu 2002. godine.

Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina ("Narodne novine" broj 155/02.) Republika Hrvatska se obvezala na poštivanje i zaštitu prava nacionalnih manjina u skladu sa svojim Ustavom te međunarodnim dokumentima, a pri tome razumijevajući nacionalnu manjinu kao "skupinu hrvatskih državljana čiji pripadnici su tradicionalno nastanjeni na teritoriju Republike Hrvatske, a njeni članovi imaju etnička, jezična, kulturna i/ili vjerska obilježja različita od drugih građana i vodi ih želja za očuvanjem tih obilježja".

Ostvarivanje posebnih prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina, koje osigurava Republika Hrvatska, obuhvaća naročito: služenje svojim jezikom i pismom, privatno i u javnoj uporabi, te u službenoj uporabi; odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu kojim se služe; uporabu svojih znamenja i simbola; kulturnu autonomiju održavanjem, razvojem i iskazivanjem vlastite kulture, te očuvanja i zaštite svojih kulturnih dobara i tradicije; pravo na očitovanje svoje vjere te na osnivanje vjerskih zajednica zajedno s drugim pripadnicima te vjere; pristup sredstvima javnog priopćavanja i obavljanja djelatnosti javnog priopćavanja (primanje i širenje informacija) na jeziku i pismu kojim se služe; samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa; zastupljenost u predstavničkim tijelima na državnoj i lokalnoj razini, te u upravnim i pravosudnim tijelima; sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina; te zaštitu od svake djelatnosti koja ugrožava ili može ugroziti njihov opstanak, ostvarivanje prava i sloboda.

Pojedina prava i slobode nacionalnih manjina reguliraju i posebni zakoni: Zakon o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina ("Narodne novine" broj 51/00. i 56/00.), Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" broj 51/00., 56/00. i 155/02.), Zakon o pravnom položaju vjerskih zajednica ("Narodne novine" broj 83/02.) te drugi propisi.

Načelna odredba Ustavnog zakona zajamčila je pripadnicima nacionalnih manjina pravo na zastupljenost u predstavničkim tijelima jedinica lokalne samouprave i predstavničkim tijelima jedinica područne (regionalne) samouprave, dakle općina, gradova i županija, pri čemu broj članova predstavničkih tijela iz reda nacionalne manjine ovisi o postotnoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u stanovništvu jedinice. Za određivanje broja pripadnika nacionalne manjine radi odgovarajuće zastupljenosti mjerodavni su službeni rezultati popisa stanovništva.

Sukladno Ustavnom zakonu, ako u predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave - općine i grada, na temelju općeg biračkog prava na izborima, ne bude izabran bar jedan pripadnik neke od nacionalnih manjina koje u stanovništvu jedinice lokalne samouprave sudjeluju s više od 5% a manje od 15%, broj članova predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave povećat će se za jednog člana, a izabranim će se smatrati onaj pripadnik nacionalne manjine koji nije izabran prvi po redu prema razmjernom uspjehu svake liste na izborima. Ukoliko u predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave, na temelju općeg biračkog prava, ne bude osigurana zastupljenost onoliko članova pripadnika nacionalne manjine, koja u stanovništvu jedinice lokalne samouprave sudjeluje s najmanje 15%, koliko osigurava zastupljenost pripadnika te nacionalne manjine srazmjerno njezinom udjelu u stanovništvu jedinice lokalne samouprave, broj članova predstavničkog tijela jedinice povećat će se do broja koji je potreban da bi zastupljenost bila ostvarena.

Isto tako, ukoliko u predstavničkom tijelu županije na temelju općeg biračkog prava ne bude osigurana zastupljenost onoliko članova pripadnika nacionalne manjine koja u stanovništvu te jedinice sudjeluje s više od 5%, broj članova predstavničkog tijela jedinice povećat će se do broja koji je potreban da bi zastupljenost bila ostvarena, a izabranim će se smatrati oni pripadnici određene manjine koji nisu izabrani, po redu prema razmjernom uspjehu svake liste na izborima.

Budući da je udio srpske nacionalne manjine u stanovništvu naše Županije 8,73%, slijedom toga od ukupno 47 vijećničkih mjesta u Županijskoj skupštini četiri mjesta pripadaju predstavnicima te manjine.

Dakle, sukladno članku 9.a stavak 1. Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na posljednjim izborima osigurana je zastupljenost srpske nacionalne manjine zajamčena Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Statutom Osječko-baranjske županije, prema kojem srpska nacionalna manjina ima pravo na četiri člana u Županijskoj skupštini Osječko-baranjske županije izabrana na način utvrđen Zakonom.

Ustavni zakon omogućuje jedinicama lokalne i područne samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina ne čine većinu stanovništva da svojim statutima odrede da se u predstavničko tijelo biraju pripadnici nacionalnih manjina ili veći broj pripadnika nacionalnih manjina nego što proizlazi iz njihovog udjela u ukupnom stanovništvu.

Pripadnici nacionalnih manjina, pod uvjetima propisanim Ustavnim zakonom, biraju svoje predstavnike radi sudjelovanja u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinici lokalne i područne samouprave.

Vijeće nacionalne manjine mogu izabrati pripadnici one nacionalne manjine koja sudjeluje s najmanje 1,5% u ukupnom stanovništvu jedinice lokalne samouprave, u jedinici lokalne samouprave (općini i gradu) na čijem području živi više od 200 pripadnika pojedine nacionalne manjine, te u jedinici područne (regionalne) samouprave na čijem području živi više od 500 pripadnika nacionalne manjine.

U vijeća nacionalne manjine općine bira se 10 članova, u vijeća nacionalne manjine grada 15, a u vijeća nacionalne manjine županija bira se 25 članova pripadnika nacionalne manjine.

U slučajevima kada nisu ispunjeni uvjeti za izbor vijeća nacionalnih manjina, a na području jedinice samouprave živi najmanje 100 pripadnika nacionalne manjine, bira se predstavnik nacionalne manjine. Predstavnici imaju gotovo ista prava i obveze kao vijeća nacionalnih manjina.

Temeljem Ustavnog zakona vijeća nacionalnih manjina imaju pravo: predlagati tijelima jedinice samouprave mjere za unaprjeđivanje položaja nacionalne manjine u državi ili na nekom njezinom području, uključujući davanje prijedloga općih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalnu manjinu tijelima koja ih donose; isticati kandidate za dužnosti u tijelima državne uprave i tijelima

jedinica samouprave; biti obaviješteni o svakom pitanju o kojem će raspravljati radna tijela predstavničkog tijela jedinice samouprave, u vezi s položajem nacionalne manjine; davati mišljenja i prijedloge na programe radijskih i televizijskih postaja na lokalnoj i regionalnoj razini namijenjene nacionalnim manjinama ili na programe koji se odnose na manjinska pitanja; statut, financijski plan i završni račun, nakon usvajanja, objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne ili područne samouprave za čije područje su izabrana.

2. Propisi Osječko-baranjske županije

U postupku usklađivanja svojih temeljnih akata s odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, Županijska skupština izmijenila je 3. srpnja 2003. godine Poslovnik Skupštine Osječko-baranjske županije, a 2. prosinca 2003. godine izmijenjen je i Statut Osječko-baranjske županije.

Izmijenjene su odredbe Poslovnika Skupštine koje se odnose na izbor i razrješenje predsjednika i potpredsjednika Skupštine odnosno župana i njegovih zamjenika. Uređeno je pravo isticanja kandidata za predsjednika i potpredsjednike Skupštine, kao i kandidata za župana i njegove zamjenike. Sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina bilo je potrebno ugraditi rješenje o pravu vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na isticanje kandidata, tako da vijeća i predstavnici svoje prijedloge podnose u pisanom obliku. Tako je krug ovlaštenih predlagatelja proširen na vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u odnosu na pitanja od značaja za nacionalnu manjinu.

Također su i odredbe Poslovnika, u svezi pribavljanja mišljenja građana i zainteresiranih tijela, dopunjene uređivanjem pitanja obavještanja i pribavljanja mišljenja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina o pitanjima od značaja za nacionalne manjine i to u postupku pripreme i podnošenja prijedloga akta.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ("Narodne novine" broj 45/03.) uređio je izbor članova predstavničkog tijela jedinica teritorijalne samouprave iz reda pripadnika nacionalnih manjina koje imaju pravo zastupljenosti u tom tijelu. Člankom 3. Zakona o izmjenama i dopunama (članak 9. Zakona) obvezane su jedinice teritorijalne samouprave na određivanje broja članova predstavničkih tijela iz redova pripadnika nacionalnih manjina. Ovu obvezu jedinice su bile dužne izvršiti izmjenom odnosno dopunom Statuta.

Statutom Županije posebno je propisana službena uporaba i način korištenja zastave i simbola nacionalnih manjina, uz obvezu isticanja zastave i grba Republike Hrvatske.

Također, Statut Županije propisuje da se zastupljenost nacionalnih manjina osigurava u postotku i na način utvrđen zakonom. Budući da Zakon o izboru članova predstavničkih tijela zahtijeva određenje broja članova predstavničkog tijela koji se biraju iz reda nacionalnih manjina sukladno Ustavnom zakonu, bilo je potrebno i u tom smislu izmijeniti odredbe Statuta. Naime, na području Osječko-baranjske županije to pravo pripada srpskoj manjini. Prema podacima popisa stanovništva 2001. godine, na području Županije živi 330.506 stanovnika. Od tog broja 8,73% čine Srbi, 2,96% Mađari te u manjem postotku ostale manjine. Slijedom toga srpskoj manjini pripada pravo na 8,73% vijećničkih mjesta u Županijskoj skupštini.

Budući da je člankom 20. stavak 4. Ustavnog zakona predviđeno da će se, u slučaju da se redovitim izborima ne osigura zastupljenost predstavnika nacionalne manjine u predstavničkom tijelu u broju utvrđenom Statutom, broj članova predstavničkog tijela uvećati do broja koji osigurava tu zastupljenost, a člankom 28. stavak 1. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi predviđeno je da županijske skupštine mogu brojati od 31 do 51 člana, ukazalo se potrebnim smanjiti

broj članova županijske skupštine na 47 vijećnika i time omogućiti da eventualno povećanje broja članova temeljem primjene članka 20. Ustavnog zakona ne uveća broj vijećnika preko maksimalnog broja utvrđenog ovim Zakonom.

Osim Statuta i Poslovnika Skupštine, glede ove problematike, potrebno je spomenuti djelovanje radnih tijela Skupštine i Poglavarstva Županije. Sukladno Odluci o radnim tijelima Skupštine Osječko-baranjske županije, a vezano uz mandat Skupštine, djeluje **Odbor za zaštitu sloboda i prava građana** koji, kao skupštinsko radno tijelo, između ostaloga, ima sljedeće zadaće:

- razmatra pitanja u svezi s ostvarivanjem i zaštitom ustavom, zakonom i drugim propisima zagarantiranih sloboda i prava građana, etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina,
- razmatra predstavke, pritužbe i prijedloge kojima se ukazuje na štetne i nezakonite pojave i pojedinačne slučajeve kršenja sloboda i prava građana,
- ispituje putem nadležnih organa osnovanost predstavki i pritužbi, zahtijeva od nadležnih tijela poduzimanje na zakonu utemeljenih mjera te o tome obavještava podnositelje pritužbi i predstavki,
- ukazuje na kršenje ustavnosti i zakonitosti i druge štetne pojave od šireg društvenog značenja i predlaže poduzimanje potrebnih mjera za njihovo otklanjanje,
- razmatra inicijative građana i organizacija za pokretanje pitanja odgovornosti određenih nositelja javnih dužnosti i po potrebi predlaže nadležnim tijelima pokretanje postupka za utvrđivanje njihove odgovornosti,
- predlaže mjere i aktivnosti pospješivanja ostvarivanja i zaštite sloboda i prava građana, etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina.

Odbor broji sedam članova od kojih četiri iz reda vijećnika i tri člana imenovana iz reda stručnih djelatnika odnosno predstavnika stručnih organa i tijela. Odbor je mješovitog stranačkog i nacionalnog sastava, a njegovo je djelovanje prvenstveno usmjereno razmatranju materijala za sjednice Županijske skupštine, tako da održava sjednice pretežito u ovisnosti o temama vezanim uz problematiku iz nadležnosti Skupštine.

Poglavarstvo Županije je na 8. sjednici 20. listopada 2005. godine donijelo Rješenje o radnim tijelima Poglavarstva Osječko-baranjske županije, kojim je osnovan **Savjet za nacionalne manjine**, koji ima sljedeće zadaće:

- prati stanje i razmatra pitanja u svezi s ostvarivanjem i zaštitom Ustavom, zakonom i drugim propisima zajamčenih sloboda i prava etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina iz nadležnosti Županije odnosno djelokruga rada županijskih tijela,
- potiče, podupire i predlaže mjere pospješivanja ostvarivanja prava nacionalnih manjina na području Županije,
- razmatra inicijative i prijedloge od značaja za položaj manjina koje vijeća i predstavnici nacionalnih manjina upućuju Poglavarstvu Županije,
- pribavlja i razmatra mišljenja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina o nacrtima programa i općih akata kojima se uređuju prava i slobode nacionalnih manjina,
- razmatra programe i opće akte kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalne manjine koje vijeća i predstavnici nacionalnih manjina upućuju Poglavarstvu Županije radi donošenja,
- prati i razmatra odnose između vijeća odnosno predstavnika nacionalnih manjina i županijskih tijela te predlaže mjere unaprjeđenja tih odnosa,
- razmatra zahtjeve za financiranjem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina sredstvima Proračuna Županije te njihova izvješća o utrošku sredstava,
- obavlja i druge poslove od značenja za pospješivanje ostvarivanja prava nacionalnih manjina na području Županije.

Savjet čine predsjednik i deset članova koje imenuje Poglavarstvo iz reda predstavnika županijskih tijela, vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te stručnjaka, vrsnih poznavatelja problematike iz djelokruga rada Savjeta.

3. Rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Nakon provedenih izbora za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, u razdoblju od 8. do 11. srpnja 2003. godine sazvane su konstituirajuće sjednice vijeća nacionalnih manjina za Osječko-baranjsku županiju i konstituirana su vijeća njemačke, mađarske, slovačke i srpske manjine, a Vijeće albanske nacionalne manjine Osječko-baranjske županije održalo je konstituirajuću sjednicu 26. rujna 2003. godine. Na dopunskim izborima održanim u veljači 2004. godine izabrano je i Vijeće romske nacionalne manjine Osječko-baranjske županije, koje je konstituirano 26. travnja 2004. godine. Time je, sukladno Ustavnom zakonu, okončano konstituiranje izabranih vijeća nacionalnih manjina za područje Osječko-baranjske županije. Osim vijeća, za područje Županije izabrani su predstavnici rusinske i bošnjačke nacionalne manjine.

Od konstituirajuće sjednice Vijeća srpske nacionalne manjine Osječko-baranjske županije održane 11. srpnja 2003. godine do kraja lipnja 2006. godine Vijeće je održalo dvanaest sjednica. Vijeće mađarske nacionalne manjine Osječko-baranjske županije konstituirano je 10. srpnja 2003. godine, a do 1. srpnja 2006. godine Vijeće je održalo jedanaest sjednica.

U promatranom razdoblju Vijeće njemačke nacionalne manjine Osječko-baranjske županije, koje je konstituirano 8. srpnja 2003. godine, održalo je sedam sjednica.

Vijeće romske nacionalne manjine od svog konstituiranja 26. travnja 2004. godine do 1. srpnja 2006. godine održalo je osam sjednica, a Vijeće albanske nacionalne manjine pet sjednica.

U izvješćima o svom djelovanju svi predsjednici vijeća i predstavnici navode da su doneseni svi akti potrebni za funkcioniranje odnosno provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, ističu svoju nazočnost sjednicama Županijske skupštine, održavanje kontakata s predstavnicima međunarodnih organizacija, OESS-a te općinskim, gradskim i županijskim vijećima svoje nacionalne manjine, aktivno sudjelovanje u radu Koordinacije vijeća nacionalnih manjina Osječko-baranjske županije, redovito održavanje sjednica radnih tijela vijeća na kojima se razmatraju sva aktualna pitanja, te nazočnost kulturnim manifestacijama vezanim uz svoju nacionalnu manjinu u Hrvatskoj i zemljama svoga podrijetla.

Vijeće njemačke nacionalne manjine Osječko-baranjske županije obavilo je pripremne radnje za osnivanje Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Osječko-baranjske županije i njezin prvi predsjednik bio je upravo predsjednik ovoga Vijeća. Vijeće je vrlo aktivno u rješavanju statusa bivših političkih zatvorenika za logoraše - civile te, posebice, vodi brigu o održavanju postojećih i postavljanju novih spomen-obilježja te Memorijalnog centra Podunavskih Švaba u Valpovu.

Vijeće romske nacionalne manjine posebno se ističe svojim aktivnim sudjelovanjem u provedbi Nacionalnog programa za Rome.

Vijeće albanske nacionalne manjine Osječko-baranjske županije bilo je inicijator formiranja Koordinacije Vijeća albanske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. Vrlo je aktivno u rješavanju problema državljanstva i statusa izbjeglica pripadnika albanske manjine.

Vijeće mađarske nacionalne manjine Osječko-baranjske županije osnivač je Koordinacije vijeća mađarske nacionalne manjine za Republiku Hrvatsku.

Predstavnik bošnjačke nacionalne manjine Adem Imamović započeo je projekt ustrojavanja baze podataka o Bošnjacima u Osječko-baranjskoj županiji, no nažalost, preminuo je 30. lipnja 2006. godine.

Predstavnik rusinske nacionalne manjine organizirao je sudjelovanje učenika - pripadnika rusinske nacionalne manjine s područja naše Županije u radu tzv. Ljetne škole tijekom koje učenici, osim svog materinjeg jezika i pisma, uče o povijesti i običajima rusinske nacionalne manjine.

Vijeće slovačke nacionalne manjine Osječko-baranjske županije konstituirano je 9. srpnja 2003. godine. Vijeće nije dostavilo podatke o svom djelovanju i ne izvješćuje redovito o utrošku dodijeljenih sredstava.

Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Osječko-baranjske županije osnovana je potpisivanjem Sporazuma o osnivanju 12. svibnja 2005. godine. Koordinacija je osnovana radi unaprjeđivanja i usklađivanja zajedničkih interesa, usuglašavanja stavova o pitanjima iz djelokruga rada vijeća i predstavnika, zajedničkog sudjelovanja u javnom životu Županije davanjem mišljenja i prijedloga te radi isticanja kandidata za dužnosti u tijelima Osječko-baranjske županije. Sporazumom je ujedno utvrđen terminski raspored obnašanja dužnosti predsjednika i zamjenika predsjednika Koordinacije i to u trajanju od po pet mjeseci.

4. Suradnja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina sa Županijom

Osječko-baranjska županija je obavila poslove sazivanja i organizacijske pripreme te pružila stručnu pomoć tijekom konstituirajućih sjednica vijeća, te prilikom izrade akata i zapisnika tih sjednica. Uvažavajući činjenicu da vijeća i predstavnici manjina u početku svoga djelovanja nisu imali osigurane prostorne i materijalne uvjete te da postoji Ustavnim zakonom propisana obveza jedinica lokalne i područne samouprave da financiraju rad odnosno obavljanje administrativnih poslova za vijeća nacionalnih manjina, obavljani su poslovi sazivanja i umnožavanja materijala i za još nekoliko sjednica vijeća albanske, njemačke i slovačke manjine. U stalnim kontaktima predsjednici vijeća te predstavnici rusinske i bošnjačke manjine upoznati su s propisima glede svojih prava, obveza, posebice pri izradi statuta, provedbi registracije odnosno otvaranja žiro računa. U skladu sa zakonskom odredbom koja propisuje obvezu objavljivanja određenih akata vijeća manjina u službenim glasilima jedinica lokalne i područne samouprave, u "Županijskom glasniku" su objavljeni statuti vijeća nacionalnih manjina.

Pored kontakata s predstavnicima stručnih službi, održano je niz sastanaka sa županom, njegovim zamjenicima, pojedinim članovima Poglavarstva te pročelnicima zaduženim za društvene djelatnosti i financije, na kojima su vrlo otvoreno i konstruktivno razmotrena i odmah riješena sva pitanja, iznesena iskustva i date sve potrebne upute, smjernice i pojašnjenja. Takav način suradnje pokazao se vrlo uspješnim, te je ujedno bio povodom ustrojavanju primjerenog oblika komunikacije između nacionalnih manjina, upravnih tijela i predstavnika političke vlasti ustrojavanjem ranije spomenutog Savjeta za nacionalne manjine.

Osim toga, povodom poziva upućenih 2004. i 2005. godine, vijeća i predstavnici nacionalnih manjina bili su predlagatelji nekoliko tema za Plan rada Županijske skupštine, poglavito u svezi problematike nacionalnih manjina na ovom području odnosno provedbe Ustavnog zakona.

5. Edukacija u provedbi Ustavnog zakona

Sadržaj svojeg rada i svoje programe vijeća i predstavnici nacionalnih manjina definiraju u odnosu na djelokrug jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. S druge strane, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave uređuju modalitete suradnje s izabranim vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina i osiguravaju uvjete za njihov rad. Sva pitanja u nadležnosti vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Ustavni zakon uredio je načelno na razini utvrđivanja prava i obveza prepuštajući njihovu razradu lokalnim i regionalnim vlastima i izabranim vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina. Zbog toga je potrebna ne samo suradnja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nego i njihova zajednička edukacija.

Tako je za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u Osječko-baranjskoj županiji u razdoblju od 2003. do lipnja 2006. godine održano niz seminara i radionica, pretežito uz financijsku potporu OEES-a. Seminari su održani u Osijeku, Vukovaru i Belom Manastiru, a u organizaciji su sudjelovali Ministarstvo pravosuđa, OEES, Ured za nacionalne manjine, Savjet za nacionalne manjine, Hrvatski institut za lokalnu samoupravu (HILS), Albert E - Udruga građana za tranziciju, Europski dom Vukovar i drugi sudionici.

Edukacijom su bila obuhvaćena vijeća i predstavnici nacionalnih manjina i predstavnici lokalnih i regionalnih samouprava. Organizirani su jednodnevni seminari kombinirani s radionicama kroz koje su rješavani određeni konkretni problemi.

Teme seminara i radionica bile su vrlo raznovrsne, aktualne i vrlo korisne za sve sudionike, a posebice za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina. Tako su održani: seminar "Vijeća nacionalnih manjina: način rada, prava i mogućnosti", radionica "Kako s medijima", okrugli stol "Poticanje upisa nacionalnih manjina u popis birača", projekt "Nacionalne manjine u izgradnji civilnog društva u Osječko-baranjskoj županiji", seminar "Nacionalne manjine u lokalnoj zajednici", seminar "Nacionalne manjine - partneri regionalnoj/lokalnoj samoupravi", u okviru projekta "Izgradnja kapaciteta vijeća nacionalnih manjina" - radionice: Izrada projektnih prijedloga, financijsko poslovanje i odnosi s medijima, konferencija "Vijeća nacionalnih manjina: primjeri dobre prakse" i, također u okviru projekta "Izgradnja kapaciteta vijeća nacionalnih manjina" - radionica "Financijsko planiranje u sustavu proračuna kao dio strateškog planiranja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina".

Stručnjaci Osječko-baranjske županije bili su na većini održanih seminara sudionici i predavači.

U okviru dnevnoga reda Savjeta za nacionalne manjine Osječko-baranjske županije održana je računalna prezentacija funkcija Savjeta, kao radnoga tijela Županijskog poglavarstva, kao i računalna prezentacija "Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina kao proračunski korisnici".

Služba za javne financije održala je za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina niz edukacija o primjeni novog informacijskog sustava za upravljanje financijama (riznica) proračunskih korisnika te radionicu "Financijsko planiranje u sustavu proračuna".

Prilikom organiziranja seminara polazna je točka bilo razumijevanje općeg pravnog položaja nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj koji je uređen pojedinim odredbama Ustava Republike Hrvatske, odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjine te posebnim zakonima koji reguliraju određena područja, do stvaranja cjelovitog normativnog okvira za ostvarivanje prava nacionalnih manjina.

U edukaciji vijeća i predstavnika nacionalnih manjina posebna je pozornost usmjerena prema njihovom praktičnom osposobljavanju za konkretne zadaće, a naročito za predlaganje tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mjera za unaprjeđivanje položaja nacionalne manjine u državi ili na nekom njenom području, uključujući davanje prijedloga općih akata kojima se uređuju

pitanja od značaja za nacionalnu manjinu tijelima koja ih donose; za isticanje kandidata za dužnosti u tijelima državne uprave i tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave; uspostavljanje suradnje o svakom pitanju o kojemu će raspravljati radna tijela predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a tiče se položaja nacionalne manjine; za davanje mišljenja i prijedloga za programe radijskih i televizijskih postaja na lokalnoj i regionalnoj razini namijenjene nacionalnim manjinama ili za programe koji se odnose na manjinska pitanja.

Ciljevi seminara bili su omogućiti upoznavanje s mogućnostima i uvjetima za ostvarivanje nadležnosti vijeća i predstavnika nacionalnih manjina i načinima njihove suradnje s tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i tijelima državne vlasti, te razumjeti ulogu tijela samouprave i tijela državne vlasti u ostvarivanju prava nacionalnih manjina, odrediti područja suradnje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina i tijela samouprave i osposobiti se za njezinu realizaciju (modeli suradnje, normativno uređivanje), usvojiti primjerene metode rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina (organiziranje sjednica, identificiranje problema, donošenje odluka, organiziranje suradnje), upoznati članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina kako obavljati poslove iz svoje nadležnosti na području općine, grada ili županije, te kako educirati članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina o standardima zaštite prava nacionalnih manjina.

6. Financiranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Člankom 28. stavak 1. Ustavnog zakona utvrđeno je da jedinice samouprave osiguravaju sredstva za rad vijeća nacionalnih manjina, uključujući sredstva za obavljanje administrativnih poslova za njihove potrebe, a mogu osiguravati i sredstva za provođenje određenih aktivnosti utvrđenih programom rada vijeća nacionalne manjine.

Za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, počev od 2003. godine u proračunu Osječko-baranjske županije redovito se osiguravaju sredstva, te se prema financijskim planovima i izvješćima o utrošenim sredstvima isplaćuju vijećima odnosno predstavnicima nacionalnih manjina.

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina imaju zakonsku obvezu podnošenja izvješća o utrošenim sredstvima i dostavljaju financijske planove i izvješća Službi za javne financije Osječko-baranjske županije. Sredstva su trošena u skladu sa člankom 28. Ustavnog zakona o nacionalnim manjinama, dakle isključivo za rad vijeća, što podrazumijeva opremanje prostorija, rashode za materijal, energiju, usluge, financijske i ostale rashode.

Od 2006. godine vijeća i predstavnici nacionalnih manjina Osječko-baranjske županije postali su proračunskim korisnicima Županijskog proračuna.

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina imaju zakonsku obvezu podnošenja izvješća o utrošenim sredstvima i dostavljaju financijske planove i izvješća Službi za javne financije Osječko-baranjske županije. Sredstva su trošena u skladu sa člankom 28. Ustavnog zakona o nacionalnim manjinama, dakle isključivo za rad vijeća, što podrazumijeva opremanje prostorija, rashode za materijal, energiju, usluge, financijske i ostale rashode.

Kao proračunski korisnici, vijeća i predstavnici nacionalnih manjina imaju obvezu sukladno Zakonu o proračunu ("Narodne novine" broj 96/03.) donošenja prijedloga godišnjeg financijskog plana, te sastavljanja financijskih izvješća o stanju i strukturi, te promjenama u vrijednosti i obujmu imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda, rashoda, primitaka i izdataka, odnosno novčanih tokova.

Financijska izvješća proračunskih korisnika sastavljaju se za razdoblja u tijeku godine i za tekuću proračunsku godinu. Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina Osječko-baranjske županije dužni su izraditi i dostaviti Službi za javne financije Osječko-baranjske županije mjesečne, tromjesečne, polugodišnje i godišnja financijska izvješća uz koje prilažu preslike računa i ugovora za koje traže sredstva iz Proračuna.

Vijeće romske nacionalne manjine Osječko-baranjske županije u 2003. godini nije bilo izabrano, stoga im iz Proračuna za 2003. godinu nisu dodijeljena sredstva.

Vijeću slovačke nacionalne manjine Osječko-baranjske županije u 2005. godini nisu isplaćena sredstva za tu godinu u iznosu koji je isplaćen ostalim vijećima nacionalnih manjina iz prethodnog razdoblja jer nije dostavljalo izvješća o ranije dostavljenim sredstvima.

Vijeću srpske nacionalne manjine Osječko-baranjske županije nisu isplaćena sredstva za treće tromjesečje 2006. godine zbog neutrošenih sredstava iz prethodnog razdoblja.

Od travnja 2006. godine Vijeću slovačke nacionalne manjine i predstavniku bošnjačke nacionalne manjine Osječko-baranjske županije nisu isplaćena sredstva iz razloga što nisu dostavljena izvješća o utrošenim sredstvima.

U nastavku se daje pregled doznačenih sredstava iz Proračuna Osječko-baranjske županije u razdoblju od 2003. do 2005. godine, te za prvih devet mjeseci 2006. godine.

VIJEĆE/ PREDSTAVNIK	2003. godina	2004. godina	2005. godina	2006. godina (1. siječnja- 30. rujna)	UKUPNO
1. Vijeće albanske nacionalne manjine	11.600,00	95.000,00	90.000,00	67.500,00	264.100,00
2. Vijeće mađarske nacionalne manjine	11.600,00	95.000,00	90.000,00	67.500,00	264.100,00
3. Vijeće srpske nacionalne manjine	11.600,00	145.000,00	90.000,00	45.000,00	291.600,00
4. Vijeće slovačke nacionalne manjine	11.600,00	95.000,00	45.000,00	22.500,00	174.100,00
5. Vijeće romske nacionalne manjine		95.000,00	90.000,00	67.500,00	252.500,00
6. Vijeće njemačke nacionalne manjine	11.600,00	95.000,00	90.000,00	67.500,00	264.100,00
7. Predstavnik Rusina	2.500,00	20.000,00	20.000,00	15.000,00	57.500,00
8. Predstavnik Bošnjaka	2.500,00	20.000,00	20.000,00	5.000,00	47.500,00
UKUPNO:	63.000,00	660.000,00	535.000,00	357.500,00	1.615.500,00

U usporedbi s drugim županijama u Republici Hrvatskoj, Osječko-baranjska županija u svom proračunu od izbora i konstituiranja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina 2003. godine do 2006. godine, za njihov rad i administrativne poslove, osigurava vrlo visoke iznose. Tako je u Proračunu Županije za 2006. godinu za tu namjenu predviđeno ukupno 684.000,00 kuna (Proračun bez decentraliziranih sredstava iznosi 139.000.000,00 kuna) dok, primjerice Istarska županija, s približno istim iznosom Proračuna, za sedam izabranih vijeća i jednog predstavnika osigurava 313.000,00 kuna, a Primorsko-goranska županija za osam vijeća i tri predstavnika 236.000,00 kuna iz Proračuna koji ukupno iznosi 150.000.000,00 kuna.

7. Sufinanciranje sakralnih i drugih objekata

Osim sredstava namijenjenih za rad i administrativne poslove vijeća i predstavnika, iz proračuna Osječko-baranjske županije financira se izgradnja, obnova i rekonstrukcija sakralnih objekata, među kojima značajno mjesto zauzimaju objekti Srpske pravoslavne crkve za koje je izdvojeno ukupno 1.506.662,00 kuna. Tako je rješenjima Poglavarstva Županije doznačeno Srpskoj pravoslavnoj crkvenoj općini Beli Manastir 140.000,00 kuna, Srpskoj pravoslavnoj crkvenoj općini Bijelo Brdo 194.764,00 kuna, Srpskoj pravoslavnoj crkvenoj općini Bolman 65.000,00 kuna, Pravoslavnoj crkvi sv. Velikomučenika Dimitrija, Dalj 240.000,00 kuna, Srpskoj pravoslavnoj crkvenoj općini Dopsin 5.000,00 kuna, Srpskoj pravoslavnoj crkvenoj općini u Erdutu 70.000,00 kuna, Srpskoj Pravoslavnoj crkvenoj općini Jagodnjak, sv. Oca Nikolaja 105.000,00 kuna, Srpskoj pravoslavnoj općini iz Karanca 20.000,00 kuna, Srpskoj pravoslavnoj crkvi sv. Hrama, Kneževi Vinogradi 180.000,00 kuna, Srpskoj pravoslavnoj crkvenoj općini Osijek 200.000,00 kuna, Srpskoj pravoslavnoj crkvenoj općini Popovačkoj, Popovac 175.000,00 kuna, Srpskoj pravoslavnoj crkvi iz Silaša 40.000,00 kuna, Srpskoj pravoslavnoj crkvenoj općini Tenja 46.898,00 kuna, Srpskoj pravoslavnoj crkvenoj općini u Valpovu 15.000,00 kuna i Parohiji Londžica Srpske pravoslavne crkve, Našice 10.000,00 kuna.

Osim toga, Mađarskoj reformatorskoj kršćanskoj crkvi u Hrvatskoj, Kopačevo, doznačeno je 360.000,00 kuna.

Za izgradnju Kulturnog centra Slovaka u Jelisavcu, središnjeg objekta ove nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, iz županijskog proračuna tijekom posljednje tri godine doznačeno je ukupno 450.000,00 kuna.

8. Nacionalne manjine u području obrazovanja

Prema zakonskim propisima Republike Hrvatske pravo je pripadnika nacionalnih manjina na odgoj i obrazovanje na svom jeziku i pismu kojim se služe.

Odgoj i obrazovanje pripadnika nacionalne manjine obavlja se u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama te drugim školskim ustanovama s nastavom na jeziku i pismu kojim se služe, a pod uvjetima i na način propisan Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Polazeći od odredbi tog Zakona, za pripadnike nacionalnih manjina može se nastava na jeziku i pismu nacionalne manjine obavljati u posebnoj školskoj ustanovi za pripadnike nacionalne manjine ili u ustanovi s nastavom na hrvatskom jeziku i pismu u kojoj se mogu ustrojiti posebni razredni odjeli i obrazovne skupine za pripadnike nacionalne manjine.

Nastavni plan i program odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalne manjine, uz opći dio, obvezno sadrži dio čiji je sadržaj u vezi s posebnošću nacionalne manjine.

Učenici školske ustanove, razrednog odjela ili obrazovne skupine s nastavom na jeziku i pismu nacionalne manjine, uz svoj jezik i pismo, obvezno uče hrvatski jezik i latinično pismo prema utvrđenom nastavnom planu i programu.

Na području Osječko-baranjske županije, slijedom zakonskih odredbi, stvorene su pretpostavke kako bi pripadnici manjina mogli ostvarivati svoja prava u području odgoja i obrazovanja.

U Županiji ima ukupno 70 osnovnih škola te 32 srednjoškolske ustanove. Županija je osnivač 50 osnovnih škola i 29 srednjoškolskih ustanova. Grad Osijek osnivač je 20 osnovnih škola koje djeluju u Osijeku, a u srednjem školstvu djeluje jedna vjerska škola s pravom javnosti - Isusovačka klasična gimnazija s pravom javnosti, jedna privatna škola - Gaudeamus te Prosvjetno-kulturni centar Mađara u Republici Hrvatskoj čiji je osnivač Republika Hrvatska.

Problematika odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina sastavnim je dijelom sadržaja posebne Informacije o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina na području Osječko-baranjske županije.

9. Financiranje u okviru programa javnih potreba u kulturi

U području kulture brojne su aktivnosti udruga nacionalnih manjina. Sukladno financijskim mogućnostima Osječko-baranjska županija svake godine osigurava sredstva i podupire rad udruga. Analiza podataka od 2003. do 2006. godine pokazuje da je Županija financirala rad udruga u kulturi kako slijedi:

GODINA	IZNOS
- 2003.	12.500,00 kn
- 2004.	58.000,00 kn
- 2005.	87.000,00 kn
- 2006.	97.000,00 kn

Ovi podaci nedvojbeno ukazuju da se iz godine u godinu povećava iznos sredstava za rad udruga u kulturi.

Iako sa skromnim sredstvima Županija nastoji dati potporu ravnomjerno svim udrugama na svom području, posebice u cilju očuvanja tradicije, kulture i daljnjeg nastavka aktivnosti velikog broja udruga.

Županija će zasigurno poticati djelovanje pripadnika nacionalnih manjina i u području prosvjete i kulture sukladno propisima i financijskim mogućnostima i u sljedećem razdoblju.

GODINA 2003.

Red. broj	UDRUGA	IZNOS
1.	Makedonsko kulturno društvo "Braća Miladinovci"	5.000,00
2.	SKD "Prosvjeta" Zagreb pododbor Darda	2.000,00
3.	Savez Nijemaca i Austrijanaca Hrvatske	2.000,00
4.	KUD "Kranz"	1.500,00
5.	Hrvatsko mađarski kulturni centar Općine Bilje	2.000,00
	UKUPNO	12.500,00

GODINA 2004.

Red. broj	UDRUGA	IZNOS
1.	Hrvatsko-njemačko društvo Osijek	4.000,00
2.	Makedonsko kulturno društvo "Braća Miladinovci"	4.000,00
3.	Njemačka narodnosna zajednica Osijek	4.000,00
4.	Hrvatska narodna knjižnica i čitaonica Našice odjel središnje knjižnice Slovaka	4.000,00
5.	Hrvatsko mađarski kulturni centar općine Bilje	2.000,00
6.	Savez Nijemaca i Austrijanaca Hrvatske	4.000,00
7.	KUD "Zauberer"	4.000,00
8.	KUD "Essegi"	4.000,00
9.	Crnogorsko kulturno društvo "Montenegro-Montenegrina"	4.000,00
10.	KUD "Kranz"	4.000,00
11.	Udruga Roma grada Belog Manastira	4.000,00
12.	Mađarska kulturna udruga "Pelmonostor" B. Manastir	4.000,00
13.	SKD "Prosvjeta" Zagreb pododbor Darda	4.000,00
14.	SKUD "J.J. Zmaj" Bijelo Brdo	4.000,00
15.	SKUD "Jovan Lazić" Beli Manastir	4.000,00
	UKUPNO	58.000,00

GODINA 2005.

Red. broj	UDRUGA	IZNOS
1.	Centar za kulturu i obučavanje saveza mađarskih udruga "Sztarai Mihail" Beli Manastir	4.000,00
2.	Hrvatska narodna knjižnica i čitaonica - odjel knjižnice Slovaka Našice	2.000,00
3.	Matica Slovačka, Josipovac Punitovački	4.000,00
4.	Njemačka-narodnosna zajednica Osijek	4.000,00
5.	Crnogorsko kulturno društvo "Montenegro-Montenegrina"	4.000,00
6.	Židovska općina Osijek	4.000,00
7.	KUD "Essegi" Osijek	4.000,00
8.	Demokratska zajednica Mađara Hrvatske	4.000,00
9.	Hrvatsko-njemačko društvo Osijek	4.000,00
10.	KUD "Zauberer" Osijek	4.000,00
11.	Mađarsko kulturno društvo "Nepkor"	4.000,00
12.	Matica Slovačka Osijek	4.000,00
13.	Romski KUD "Darda"	4.000,00
14.	SKD "Prosvjeta" pododbor Darda	4.000,00
15.	SKD "Prosvjeta" odbor za Istočnu Slavoniju, Baranju i Zapadni Srijem	4.000,00
16.	SKUD "J.J. Zmaj" Bijelo Brdo	4.000,00
17.	SKUD "Jovan Lazić" Beli Manastir	4.000,00
18.	Zajedničko vijeće općina Vukovar	4.000,00
19.	Hrvatsko-austrijsko-njemačko društvo D. Miholjac	2.000,00
20.	Hrvatsko-mađarski kulturni centar Bilje	4.000,00
21.	MKU "Pelmonostor" B. Manastir	3.000,00
22.	Makedonski KUD "Braća Miladinovci"	4.000,00
23.	Savez Nijemaca i Austrijanaca Hrvatske	4.000,00
	UKUPNO	87.000,00

GODINA 2006.

Red. broj	UDRUGA	IZNOS
1.	Mađarsko kulturno društvo "Tanc" Kneževi Vinogradi	4.000,00
2.	Njemačka narodnosna zajednica Osijek	4.000,00
3.	Hrvatska narodna knjižnica i čitaonica Našice odjel središnje knjižnice Slovaka	3.000,00
4.	Crnogorsko kulturno društvo "Montenegro-Montenegrina"	4.000,00
5.	KUD "Zauberer"	4.000,00
6.	KUD "Essegg"	4.000,00
7.	SKD "Prosvjeta" Zagreb pododbor Darda	4.000,00
8.	Hrvatsko-njemačko društvo Osijek	4.000,00
9.	Hrvatsko mađarski kulturni centar Općine Bilje	4.000,00
10.	KUD "Kranz"	4.000,00
11.	Mađarsko kulturno društvo "Nepkor" Osijek	4.000,00
12.	Matica slovačka Osijek	4.000,00
13.	Romski KUD "Darda"	4.000,00
14.	SKD "Prosvjeta" koordinacioni odbor za istočnu Slavoniju, Baranju i zapadni Srijem	4.000,00
15.	SKD "Prosvjeta" poodbor Jagodnjak	4.000,00
16.	SKUD "J.J. Zmaj" Bijelo Brdo	4.000,00
17.	SKUD "Jovan Lazić" Beli Manastir	4.000,00
18.	Udruga žena Romkinja "Romsko srce" Jagodnjak	2.000,00
19.	Hrvatsko-austrijsko-njemačko društvo D. Miholjac	4.000,00
20.	Mađarska kulturna udruga "Pelmonostor" B. Manastir	4.000,00
21.	Makedonsko kulturno društvo "Braća Miladinovci"	8.000,00
22.	Savez Nijemaca i Austrijanaca Hrvatske	4.000,00
23.	Savez mađarskih udruga Beli Manastir	4.000,00
24.	Die glocke	4.000,00
	UKUPNO	97.000,00

10. Financiranje programskih aktivnosti udruga nacionalnih manjina

Sredstvima Proračuna Osječko-baranjske županije svake godine financiraju se programske aktivnosti udruga koje djeluju na području Županije, a ostvaruju humanitarne programe od interesa za Županiju, odnosno druge programe kojima se značajno pridonosi njenom razvitku i općem napretku te promicanju njezinog položaja i ugleda.

Temeljem Programa financiranja programskih aktivnosti udruga od interesa za Osječko-baranjsku županiju, koji donosi Poglavarstvo Županije, iz proračuna se, osim programa u kulturi, financiraju i programi iz područja zdravlja, socijalne skrbi, humanitarnih i karitativnih djelatnosti, zaštite okoliša, građanskih inicijativa, ljudskih prava i sloboda, te strukovne udruge, programi djece i mladih te hobistike.

Na raspisane natječaje svoje programe redovito prijavljuju i udruge nacionalnih manjina. Od 2003. godine pa do 2006. godine na ovaj način financirani su programi sljedećih udruga nacionalnih manjina:

Red.broj	GODINA	UDRUGA	IZNOS
	2003.		
1.		Crnogorsko kulturno društvo "Montenegro-Montenegrina "Osijek	3.000,00
2.		Udruga žena Romkinja "Romsko srce" Jagodnjak	5.000,00
3.		Hrvatsko-njemačko društvo za promicanje kulturnih, znanstvenih i gospodarstvenih odnosa, Osijek	3.000,00
4.		Njemačka narodnosna zajednica Zemaljska udruga podunavskih Švaba u Hrvatskoj, Osijek	3.000,00
		UKUPNO	14.000,00
	2004.		
1.		Udruga žena Romkinja "Romsko srce" Jagodnjak	5.000,00
2.		Zajednica Albanaca	10.000,00
		UKUPNO	15.000,00
	2005.		
1.		Zajednica Albanaca	4.000,00
	2006.		
1.		Udruga Roma Grada Belog Manastira	4.000,00
2.		Udruga žena Romkinja "Romsko srce" Jagodnjak	4.000,00
		UKUPNO	8.000,00

11. Zaključna razmatranja

Donošenjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj zaokružen je zakonodavno-pravni okvir za uređivanje pravnog položaja nacionalnih manjina u društvu. Također su stvorene pretpostavke za zakonsko uređivanje pojedinih posebnih pitanja od značenja za nacionalne manjine.

Posebno je značajno osnivanje vijeća i izbor predstavnika nacionalnih manjina 2003. i 2004. godine. Putem ovih tijela pripadnici nacionalnih manjina ostvaruju partnerski odnos s tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave. Na ovaj način ujedno se i na lokalnoj razini razvija svijest o posebnim potrebama pojedine nacionalne manjine, a čije je zadovoljavanje moguće na lokalnoj razini. Procesom decentralizacije državnih poslova i njihovim stavljanjem u djelokrug jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave rast će i uloga vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

Osnovni preduvjet uspjeha u provedbi Ustavnim zakonom zajamčenih prava nacionalnih manjina je njihova suradnja po vertikalnoj i horizontalnoj liniji (u okvirima istih ili različitih jedinica lokalne samouprave) putem koordinacija vijeća nacionalnih manjina s osnovnim ciljem usuglašavanja stavova o pitanjima iz svoga djelokruga.

Također, jedan od najvažnijih čimbenika u ostvarivanju zakonom zajamčenih prava je konstantna inicijativa predstavnika nacionalnih manjina usmjerena prema lokalnoj vlasti, kao i razumijevanje te vlasti za provedbu podnesenih inicijativa. Svakako, važna je pravodobna i potpuna informiranost, edukacija i odgovarajuća artikulacija prijedloga i inicijativa koje moraju biti utemeljene na pozitivnim propisima. Takve inicijative i prijedloge treba prihvatiti, prije svega, izvršna vlast u jedinicama lokalne i područne samouprave, naravno u okviru realnih mogućnosti.

Dosadašnja iskustva u suradnji službi i tijela Županije s vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina pokazuju da, unatoč dobroj komunikaciji, obaviještenosti o sjednicama i dostavi pripremljenih materijala, te izvrsnoj suradnji putem radnih tijela i redovitih sastanaka, još uvijek nema dovoljno inicijativa i prijedloga usmjerenih od strane vijeća i predstavnika nacionalnih manjina prema Poglavarstvu odnosno Skupštini Županije.